

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 22 11
F: 01 471 29 78
E: glavna.pisarna@mors.si
www.mors.si

Številka: 604-32/2013-5 - DGZR
Datum: 31.12.2013

Na podlagi drugega odstavka 114. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami
(Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10) izdajam

**PROGRAM
DOPOLNILNEGA USPOSABLJANJA O PSIHOSOCIALNI POMOČI**

KAZALO

A SPLOŠNI DEL	3
1 IME PROGRAMA	3
2 UTEMELJITEV PROGRAMA	3
3 CILJNA SKUPINA	3
4 CILJI PROGRAMA	4
5 TRAJANJE PROGRAMA	4
6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA.....	4
7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM	4
8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU	5
9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	5
10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S TEM PROGRAMOM	5
11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA	5
12 POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA.....	6
13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA	6
14 VIDEZ LISTINE	6
15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV	6
B POSEBNI DEL	7
16 PREDMETNIK.....	7
17 KATALOG ZNANJA	10
18 KONČNA DOLOČBA	15

A SPLOŠNI DEL

1 IME PROGRAMA

Program dopolnilnega usposabljanja o psihosocialni pomoči (v nadaljevanju program).

2 UTEMELJITEV PROGRAMA

Leta 2012 je Uprava RS za zaščito in reševanje sprejela Smernice za psihološko pomoč reševalcem – sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (URSZR, št. 604-7/2011-13 z dne 16. 4. 2012), ki so namenjene psihološki podpori in pomoči po nesrečah velikega obsega, ko se za izvajanje nalog zaščite in reševanja aktivira sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Psihološka pomoč je opredeljena z osmimi stopnjami sistema organizacije psihološke pomoči po kriznih dogodkih. Stopnje so razdeljene na notranjo in zunanjo psihološko pomoč. Notranja pomoč, ki poteka znotraj organizacije, temelji predvsem na zaupnikih, to je posameznikih, zaposlenih v organizaciji. Manjši delež, to je zunanjo psihološko pomoč, opravijo zunanji izvajalci. Slednji so kot diplomirani univerzitetni psihologi pogodbeni sodelavci Službe za psihološko pomoč ob naravnih in drugih nesrečah, ki je bila ustanovljena na podlagi Sklepa o organiziranju enot, služb in organov civilne zaščite na državnem in regijskem nivoju (št. 846-270/2009-1, z dne 1. 10. 2009). Izvajalci psihološke pomoči reševalcem morajo biti dodatno usposobljeni za opravljanje razbremenilnih pogovorov.

Sedanji program usposabljanja o potravmatskem stresu je treba prenoviti zaradi novih spoznanj pri izvajanju psihološke pomoči reševalcem in vsebinske uskladitve s smernicami ter metodologijo priprave izobraževalnih programov za zaščito, reševanje in pomoč.

Program obsega celotno področje psihosocialne pomoči v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Prvi modul je namenjen zaupnikom, ki v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami dajejo svojim sodelavcem oporo, drugi modul pa psihologom in drugim strokovnjakom, ki bodo dajali psihološko pomoč v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ker tako zaupniki kot psihologi potrebujejo pri dajanju opore in pomoči supervizijo, je temu namenjen tretji modul.

3 CILJNA SKUPINA

Usposabljanje po prvem modulu je namenjeno zaupnikom – predstavnikom zaposlenih v centrih za obveščanje, poklicnih gasilskih enotah ter drugih organizacijah v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki izvajajo psihosocialno pomoč zaposlenim znotraj svoje organizacije in, če je treba, drugim reševalcem v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Drugi modul je namenjen psihologom in drugim strokovnjakom – pripadnikom Službe za psihološko pomoč ob naravnih in drugih nesrečah. Temu modulu se lahko pridružijo tudi drugi psihologi in drugi strokovnjaki, ki bodo, če bo treba, v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sodelovali kot strokovnjaki oziroma prostovoljci.

Tretji modul je namenjen zaupnikom, psihologom in drugim strokovnjakom, ki dajejo psihosocialno in psihološko oporo in pomoč.

4 CILJI PROGRAMA

Cilj programa je seznaniti udeležence:

- s stopnjami organizacije psihološke pomoči,
- s posameznikovo osebno odgovornostjo za upravljanje stresa,
- s svetovanjem med sodelavci in zunanjimi svetovalci s tehnikami za razvijanje podpore ter druženja,
- o razbremenilnih pogovorih,
- s strnjeno psihološko integracijo travme ter
- s supervizijo, spremljanjem in podporo.

5 TRAJANJE PROGRAMA

Usposabljanje po prvem modulu traja 40 pedagoških ur (izpopolnjevalno usposabljanje dodatnih osem ur), po drugem modulu 40 ur in po tretjem modulu tri ure.

6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Preverjanje znanja poteka sproti, med usposabljanjem in ob koncu.

Ocenjevanje znanja za tretji modul ni predvideno. Znanje po prvem in drugem modulu se ocenjuje ob koncu usposabljanja z izpitom. Izpit obsega ustno in pisno ocenjevanje. Pisno se ocenjuje teoretično znanje, ustno pa praktično znanje in usposobljenost.

Znanje ocenjuje tričlanska komisija, ki jo imenuje vodja Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje RS. Predsednik komisije je navadno oseba, ki je odgovorna za izvedbo usposabljanja in pri njegovi izvedbi tudi neposredno sodeluje, člana pa sta lahko imenovana ali iz vrst predavateljev na usposabljanju, uslužbencev Uprave RS za zaščito in reševanje ali pripadnikov Službe za psihološko pomoč ob naravnih in drugih nesrečah.

7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Udeleženci prvega modula morajo:

- biti stari najmanj 30 let,
- imeti najmanj pet let operativnih izkušenj z intervencij,
- biti izbrani za zaupnika v posebnem postopku na podlagi njihove prijave ali na predlog posamezne enote,
- prej opraviti program uvajalnega usposabljanja o psihosocialni pomoči in temeljni program usposabljanja za ravnanje ob stresu,
- uspešno opraviti psihološko testiranje.

Udeleženci drugega modula morajo:

- imeti univerzitetno izobrazbo psihološke smeri ali druge smeri s psihosocialnega področja,
- biti pogodbeni sodelavci Službe za psihološko pomoč ob naravnih in drugih nesrečah ali sodelovati z Upravo RS zaščito in reševanje pri psihosocialni pomoči,
- prej opraviti program uvajalnega usposabljanja o psihosocialni pomoči in temeljni program usposabljanja za ravnanje ob stresu.

Udeleženci tretjega modula morajo prej uspešno zaključiti usposabljanje po prvem ali drugem modulu.

8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

V programu niso predpisani pogoji za napredovanje.

9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoj za dokončanje prvega in drugega modula je uspešno opravljen izpit, za tretji modul ni predpisanega posebnega pogoja.

10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S TEM PROGRAMOM

Udeleženec prvega modula je usposobljen za izvajanje psihološke podpore reševalcem in operaterjem po kriznih dogodkih v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Udeleženec drugega modula lahko po uspešno končanem usposabljanju ponudi psihološko pomoč reševalcem v sistemu za zaščito in reševanje in prebivalstvu na kraju nesreče.

Udeleženec tretjega modula je izpopolnil znanje in izmenjal izkušnje z drugimi izvajalci psihosocialne in psihološke pomoči.

11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Nosilec usposabljanja je Uprava RS za zaščito in reševanje, izvajalec pa Izobraževalni center za zaščito in reševanje RS.

Usposabljanje je organizirano v obliki delavnice, ki je razdeljena na teoretični in praktični del.

Število udeležencev je najmanj pet in največ 30.

Pri usposabljanju naj predavatelji uporabljajo učne metode in oblike dela, kot so razlaga, prikaz, reševanje problemov, igre vlog, simulacije in praktične vaje.

Izvajalec lahko glede na predznanje udeležencev posamezne vsebine skrči ali razširi.

Usposabljanje lahko v delih poteka kot multimedijsko oziroma elektronsko izobraževanje.

Stroške usposabljanja plača Uprava RS za zaščito in reševanje.

Nadomestila za plačo, potne stroške, stroške prehrane in namestitve za udeležence krije ustanova, ki udeleženca napoti na usposabljanje, ali udeleženec sam.

12 POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA

Usposabljanje po prvem modulu tega programa se nadaljuje z letnimi izpopolnjevalnimi usposabljanji v trajanju osem ur. Udeleženci se seznanijo z novostmi na področju psihosocialne pomoči.

Usposabljanje po tretjem modulu se izvaja vsak mesec oziroma kadar je treba.

13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Izvajalci programa morajo imeti univerzitetno izobrazbo. Izvajalci prvega in drugega modula morajo imeti ustrezno andragoško znanje, pridobljeno na usposabljanju v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS ali v primerljivem programu zunaj Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje RS, ter poznati delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

14 VIDEZ LISTINE

Listina ima obliko potrdila, ki ga izda Izobraževalni center za zaščito in reševanje RS.

Udeleženec, ki je uspešno opravil usposabljanje, dobi potrdilo o opravljenem usposabljanju (z imenom programa oziroma modula usposabljanja in datumom usposabljanja).

Udeleženec, ki se je udeležil usposabljanja, vendar ga ni uspešno opravil, dobi potrdilo o udeležbi.

15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa in katalogov so:

- dr. Andreja Lavrič, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- mag. Zdenka Krese, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Olga Andrejek, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- dr. Robert Masten, Filozofska fakulteta UL, Oddelek za psihologijo,
- mag. Žarko Trušnovec, Služba za psihološko pomoč URSZR in
- mag. Mateja Štirn, Inštitut za psihološko svetovalne razvojne projekte.

B POSEBNI DEL

16 PREDMETNIK

Prvi modul – za zaupnike

Teme	Število pedagoških ur
1. Psihološka podpora in pomoč v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami: <ul style="list-style-type: none">– sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,– smernice za psihološko pomoč reševalcem,– psihološka pomoč v drugih strukturah doma (policija, vojska idr.) in v tujini.	2
2. Krizni dogodek in odzivi nanj: <ul style="list-style-type: none">– sprožilci krize,– faze odziva na krizo.	1
3. Stres: <ul style="list-style-type: none">– viri in vrste stresa,– odzivi na stres (fizični, kognitivni, čustveni in vedenjski odzivi),– spoprijemanje s stresom,– stres pri kriznih delavcih.	5
4. Potravmatska stresna motnja: <ul style="list-style-type: none">– prepoznavanje simptomov potravmatske stresne motnje,– pomoč pri potravmatski stresni motnji.	2
5. Posameznikova osebna odgovornost za upravljanje stresa: <ul style="list-style-type: none">– preventivno delovanje,– prevzem osebne odgovornosti za ukrepanje po nesreči,– preventivna usposabljanja o upravljanju in obvladovanju stresa,– zaščitno vedenje,– socialni odnosi z družino, prijatelji in drugimi,– fizične vaje,– tehnike sproščanja.	3
6. Svetovanje med sodelavci in zunanjimi svetovalci s tehnikami za razvijanje podpore ter druženja: <ul style="list-style-type: none">– tovariška podpora,– aktivno poslušanje.	2
7. Psihološka pomoč na kraju dogodka: <ul style="list-style-type: none">– podpora sodelavcem,– podpora udeležencem nesreče,– podpora ranljivim skupinam (otroci, starejši itn.).	5
8. Razbremenilni pogovori: <ul style="list-style-type: none">– potreba in pomen razbremenitve,– čas in kraj izvedbe,– potek pogovora,– podporna skupina,– podpora organizacije.	11
9. Žalovanje: <ul style="list-style-type: none">– faze žalovanja,– sporočanje slabe novice,– podpora družine in svojcev,– pieteta.	4

10. Samomori in njihovo preprečevanje: – znaki, ki kažejo na riziko storitve samomora, – pogovor z osebo v primeru poskusa samomora, – preprečevanje samomorov.	2
11. Psihoterapija: – kognitivno-vedenjska terapija, – desenzitizacija in ponovna predelava z očesnim gibanjem, – druge oblike psihoterapevtske pomoči.	2
12. Supervizija za zaupnike: – pomen supervizije, – supervizija za zaupnike in psihologe v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.	1
Skupaj:	40
Izpopolnjevalno usposabljanje (vsako leto)	8

Drugi modul – za psihologe, socialne delavce in druge

Teme	Število pedagoških ur
1. Načrtovanje in organizacija dela: – sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, – psihološka pomoč reševalcem in prebivalstvu v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, – kriza in odzivanje nanjo.	3
2. Priprava dela oziroma prostor delovanja: – krizne intervencije, – priprava na delovanje, – priprava prostora, – preživetje v izrednih razmerah, – varovanje zdravja in okolja.	3
3. Stres in potravmatska stresna motnja: – dejavniki in vrste stresa, – odzivi na stres (fizični, kognitivni, čustveni in vedenjski odzivi), – dejavniki in merila stresnih motenj, vključno s potravmatsko stresno motnjo, – spoprijemanje s stresom, – stres pri kriznih delavcih, – prva psihološka pomoč.	5
4. Svetovanje in razbremenilni pogovori: – svetovanje prebivalcem in reševalcem, – razbremenilni pogovor, – potreba in pomen razbremenitve, – čas in kraj izvedbe, – potek pogovora, – podpora skupina, – podpora organizacije.	16
5. Ocenjevanje rizičnih dejavnikov: – psihološki inštrumenti za ocenjevanje.	3
6. Žalovanje: – faze žalovanja, – sporočanje slabe novice, – podpora družine in svojcev, – pieteta.	3

7. Samomori in njihovo preprečevanje: – znaki, ki kažejo na tveganje storitve samomora, – pogovor z osebo v primeru poskusa samomora, – preprečevanje samomorov.	2
8. Psihoterapija: – kognitivno-vedenjska terapija, – desenzitizacija in ponovna predelava z očesnim gibanjem, – druge oblike psihoterapevtske pomoči.	3
9. Farmakološko zdravljenje	1
10. Supervizija: – sistemska evalvacija aktivnosti – pomen supervizije, – supervizija za zaupnike in psihologe v sistemu VNDN.	1
Skupaj:	40

Tretji modul – supervizija za zaupnike, psihologe in druge

Teme	Število pedagoških ur
1. Supervizija – prilagojena oblika izobraževanja in svetovanja kot podpora zaupnikom in psihologom pri dajanju psihosocialne in psihološke pomoči: – povratna informacija o izvedeni psihosocialni/psihološki opori in pomoči.	1
2. Izmenjava izkušenj med izvajalci psihosocialne in psihološke opore in pomoči	1
3. Edukacija na podlagi pridobljenih izkušenj	1
Skupaj:	3 na mesec

17 KATALOG ZNANJA

Katalog znanja vsebuje ime predmeta oziroma vsebine, splošne cilje, predmetno specifične kompetence in operativne cilje. Operativni cilji določajo informativne in formativne cilje.

Prvi modul – za zaupnike

Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi) Udeleženeec:	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije) Udeleženeec:
Psihološka podpora in pomoč v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	<ul style="list-style-type: none"> – pozna sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, – pozna smernice za psihološko pomoč reševalcem v sistemu VNDN, – spozna psihološka pomoč v drugih strukturah v Sloveniji (policija, vojska idr.) in tujini; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna svojo vlogo v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami z vidika psihološke opore;
Krizni dogodek in odzivi nanj	<ul style="list-style-type: none"> – pozna značilnosti krize in odzive nanjo; 	
Stres	<ul style="list-style-type: none"> – obnovi vire, dejavnike in vrste stresa, – obnovi odzive na stres (fizični, kognitivni, čustveni in vedenjski odzivi), – pozna razvojne dejavnike, ki vplivajo na večjo potravmatsko stresno motnjo, – pozna spoprijemanje s stresom, – pozna stres pri kriznih delavcih, – pozna, kako preprečevati in zmanjševati stres v reševalni enoti, ki se sooči s poškodbami ali smrtjo reševalcev, – pozna pomen prve psihološke pomoči; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna simptome stresa pri sebi in drugih ob poškodbah ali smrti, – daje oporo osebi pod vplivom stresa, – uporablja nekatere tehnike sproščanja ob soočanju s poškodbami ali smrti, – uporablja vsaj eno tehniko za zmanjševanje napetosti in nekatere metode za preprečevanje utrujenosti;
Potravmatska stresna motnja	<ul style="list-style-type: none"> – pozna simptome potravmatske stresne motnje, – pozna pomoč pri potravmatski stresni motnji, – pozna kognitivno-vedenjsko terapijo, – pozna desenzitizacijo in ponovno predelavo z očesnim gibanjem; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna simptome potravmatske stresne motnje pri sebi in drugih, – svetuje o pomoči pri potravmatski stresni motnji;

Psihološka pomoč na kraju dogodka	<ul style="list-style-type: none"> – pozna načine odziva na stres udeležencev nesreče in drugih na kraju nesreče, – pozna podporo sodelavcem na kraju dogodka; 	<ul style="list-style-type: none"> – se ustrezno odziva na stres udeležencev nesreče in drugih na kraju nesreče; – daje psihološko podporo sodelavcem na kraju dogodka;
Razbremenilni pogovori	<ul style="list-style-type: none"> – pozna potrebo in pomen razbremenitve, – pozna čas in kraj izvedbe razbremenilnih pogovorov, – pozna potek pogovora, – pozna pomen podpornih skupin, – pozna pomen in načine podpore v svoji organizaciji; 	<ul style="list-style-type: none"> – se razbremeni med intervencijo ob primerih poškodb in smrti, – se udeleži razbremenilnih pogovorov po poškodbah in smrti, – izvaja razbremenilni pogovor s sodelavci;
Žalovanje	<ul style="list-style-type: none"> – pozna primeren način sporočanja slabe novice svojcem in drugim, – pozna pomen pietete, – pozna pomen podpore družine in svojcev, – pozna faze žalovanja; 	<ul style="list-style-type: none"> – deluje pietetno v primerih smrti;
Samomori in njihovo preprečevanje	<ul style="list-style-type: none"> – pozna znake, ki kažejo na poskus samomora, – zna voditi pogovor z osebo v primeru poskusa samomora – pozna možnosti za preprečevanje samomorov; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna znake, ki kažejo na poskus samomora;

Drugi modul – za psihologe, socialne delavce in druge

Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi) Udeleženec:	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije) Udeleženec:
Načrtovanje in organizacija dela	<ul style="list-style-type: none"> – pozna sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, – pozna postopke in metode organiziranja psihosocialne pomoči v sistemu VNDN, – pozna sistem in delovanje socialnega varstva ter podpornih mrež v lokalnem okolju glede psihosocialne pomoči, – pozna opredelitev kriznega dogodka in odziva nanj; 	<ul style="list-style-type: none"> – razume naloge sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, – prepozna svojo vlogo v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – samostojno načrtuje in organizira aktivnosti za učinkovito psihosocialno pomoč, – povezuje svoje strokovno delo psihologa oziroma socialnega delavca z zagotavljanjem psihosocialne pomoči v

		<p>sistemu VNDN,</p> <ul style="list-style-type: none"> – se ustrezno odzove na krizni dogodek, – sprejema navodila vodje intervencije o širšem izvajanju aktivnosti, – svetuje vodji intervencije o psihosocialni pomoči, – na podlagi sodelovanja z vodstvom intervencije in drugimi reševalci vodi psihosocialno pomoč za reševalce in prebivalstvo, – vodi administrativno dokumentacijo, evidence in pripravlja poročila, – dokumentira delo in opravljene aktivnosti;
Priprava dela oziroma prostor delovanja	<ul style="list-style-type: none"> – pozna ukrepanje ob kriznih dogodkih, – pozna pripravo na delovanje na kraju kriznega dogodka, – pozna pomen varstva pri delu, – pozna predpise o varstvu pri delu in varovanju okolja ter skladno z izjavo o varnosti z oceno tveganja; 	<ul style="list-style-type: none"> – sodeluje z vodstvom intervencije pri ureditvi prostorskih in fizičnih razmer za delovanje po nesreči (prostor za družine ponesrečencev, pogrebna kapela, prostor za psihosocialno pomoč – pogovor), – pripravi in uporablja osebno, dodatno osebno, posebno osebno ter dodatno opremo po Merilih za organiziranje in opremljanje enot, služb in organov civilne zaščite na državnem in regijskem nivoju, – obvlada temeljne veščine za preživetje v izrednih razmerah, – ravna skladno s predpisi o varstvu pri delu in varovanju okolja ter skladno z izjavo o varnosti z oceno tveganja, – skrbi za svojo varnost, varnost uporabnikov in sodelavcev;
Stres in potravmatska stresna motnja	<ul style="list-style-type: none"> – obnovi vire, dejavnike in vrste stresa, – obnovi odzive na stres (fizični, kognitivni, čustveni in vedenjski odzivi), – pozna razvojne dejavnike, ki vplivajo na potravmatsko stresno motnjo, 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznava psihično in socialno ogrožene ter druge skupine v okolju, – prepozna psihično rizične reševalce;

	<ul style="list-style-type: none"> – pozna načine spoprijemanja s stresom, – pozna stres pri kriznih delavcih, – ve, kako preprečevati in zmanjševati stres v reševalni enoti, ki se sooči s poškodbami ali smrtjo reševalcev, – pozna rizične ciljne skupine glede stresa, – pozna načine pomoči travmatiziranim otrokom in mladostnikom, – pozna pomen prve psihološke pomoči; 	
Svetovanje in razbremenilni pogovori	<ul style="list-style-type: none"> – pozna potrebe in pomen razbremenitve, – pozna vrste razbremenilnih pogovorov, – pozna čas in kraj izvedbe razbremenilnih pogovorov, – pozna potek pogovora, – pozna pomen podporne skupine; 	<ul style="list-style-type: none"> – svetuje prebivalcem z vidika psihosocialne pomoči, – svetuje reševalcem z vidika psihosocialne pomoči, – opravlja z reševalci razbremenilne pogovore in strnjeno psihološko integracijo travme (psihološki debriefing), – informira uporabnike o možnostih izbire in oblikah pomoči, možnostih uporabe pomoči glede na osebne, socialne in materialne stiske ter o možnostih in oblikah podpornih mrež v lokalnem okolju, – motivira uporabnike za vzpostavljanje in vzdrževanje lastne socialne mreže, – motivira in animira uporabnike za delo in druge aktivnosti, za vključevanje v različne oblike dejavnosti za medsebojno pomoč, – sodeluje z organizacijami, ki skrbijo za otroke, posameznike in družine ter starejše pri uvedbi dejavnosti (izobraževanje, prosti čas, skrb zase), – sodeluje pri organizaciji in delovanju skupin za samopomoč, – sodeluje pri pripravi poljudnih pisnih informacij o

		<p>ponudbi oblik pomoči in možnostih izbire ter vključevanja,</p> <ul style="list-style-type: none"> – sodeluje pri pripravi zgibanke z napotki o ukrepih ob travmatičnih dogodkih s koristnimi nasveti o njihovem obvladovanju in o tem, kje je treba poiskati pomoč, – sodeluje pri oblikovanju spletnih informacij o ukrepih ob travmatičnih dogodkih s koristnimi nasveti o njihovem obvladovanju in o tem, kje je treba poiskati pomoč, – sodeluje pri uvajanju telefonske številke z usposobljenim osebjem, ki zagotavlja pomoč v stiski;
Ocenjevanje rizičnih dejavnikov	<ul style="list-style-type: none"> – pozna psihološke instrumente za merjenje stresa; 	<ul style="list-style-type: none"> – na kraju nesreče izpolnjuje instrumente za ocenjevanje psihičnih rizičnih dejavnikov, – na podlagi ocen sodeluje s psihiatri v zdravstvenem varstvu za pomoč rizičnim osebam;
Žalovanje	<ul style="list-style-type: none"> – pozna faze žalovanja, – pozna ustrezen način sporočanja slabe novice svojcem in drugim, – pozna pomen podpore družine in svojcev, – pozna pomen pietete; 	<ul style="list-style-type: none"> – deluje pietetno v primerih smrti, – svetuje sorodnikom žrtev glede žalovanja, – sodeluje pri postopku prepoznavanja trupel in pripravi žalnih slovesnosti;
Samomori in njihovo preprečevanje	<ul style="list-style-type: none"> – pozna znake, ki kažejo na poskus samomora, – pozna smernice za odziv pri poskusu samomora, – pozna ukrepe za preprečevanje samomora; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna znake, ki kažejo na poskus samomora, – svetuje reševalcem pri nesrečah, ko gre za samomor;
Psihoterapija	<ul style="list-style-type: none"> – pozna vrste psihoterapij, ki so uspešne po travmatskem dogodku, – pozna načela kognitivno-vedenjske terapije, – pozna desenzitizacijo in ponovno predelavo z očesnim gibanjem (EMDR); 	<ul style="list-style-type: none"> – svetuje o možnostih psihoterapije;
Supervizija	<ul style="list-style-type: none"> – pozna sistemsko evalvacijo aktivnosti, – pozna pomen supervizije; 	<ul style="list-style-type: none"> – sodeluje na superviziji za zaupnike in psihologe v sistemu VNDN;
Farmakološko zdravljenje	<ul style="list-style-type: none"> – pozna možnosti 	

	farmakološkega zdravljenja pri potravnatski stresni motnji;	
--	---	--

Tretji modul – supervizija za zaupnike, psihologe in druge

Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi) Udeleženeec:	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije) Udeleženeec:
Supervizija – prilagojena oblika izobraževanja in svetovanja kot podpora zaupnikom in psihologom pri dajanju psihosocialne in psihološke pomoči:	<ul style="list-style-type: none"> – v superviziji predstavi svoje aktivnosti kot zaupnik in psiholog v sistemu VNDN, svoja vprašanja, težave in dileme, povezane s svojim delom, – pridobi informacije, znanje, refleksije za nadaljnje delo, – pridobi povratno informacijo o izvajanju psihosocialne/psihološke podpore in pomoči; 	<ul style="list-style-type: none"> – opora pri delovanju zaupnika in psihologa v sistemu VNDN, – uporaba pridobljenih informacij, znanj, refleksij pri novih primerih izvajanja podpore ali pomoči;
Izmenjava izkušenj med izvajalci psihološke opore	<ul style="list-style-type: none"> – svoje izkušnje predstavi drugim zaupnikom in psihologom, – pridobi povratno informacijo od drugih zaupnikov in psihologov; 	<ul style="list-style-type: none"> – svoje izkušnje in izkušnje drugih zaupnikov in psihologov uporabi pri svojem delu;
Edukacija na podlagi pridobljenih izkušenj	<ul style="list-style-type: none"> – spozna novo znanje o izvajanju psihološke opore in pomoči; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporaba novih znanj v praksi;

18 KONČNA DOLOČBA

Ta program začne veljati z dnem podpisa.

S podpisom tega programa preneha veljati Program usposabljanja o potravnatskem stresu, številka 849-02-9/98, z dne 9. 11. 1998.

Roman Jakič
minister